

Tadeusz Śliwa, *Fischer Karol Józef* [w:] *Słownik polskich teologów katolickich*, t. 5 s. 389-396

Fischer Karol Józef (1847–1931), biskup sufragan przemyski, autor rozpraw monograficznych, liturgicznych i homiletycznych

Był synem urzędnika państwowego Kornela i Karoliny ze Zwolińskich, nauczycielki. Urodził się w Jaśle 13 III 1847 r. Po wczesnej stracie rodziców był wychowywany pod opieką babki i wuja, ks. Jana Zwolińskiego, proboszcza w Dukli. Szkołę ludową ukończył w Jaśle, do Gimnazjum uczęszczał we Lwowie, Krakowie i Rzeszowie, gdzie w 1865 r. uzyskał maturę. W latach 1865–1869 w Przemyślu studiował teologię i po jej ukończeniu, 18 VII 1869 r., otrzymał święcenia kapłańskie. Do końca grudnia 1870 r. był wikarym w Sanoku, następnie do września 1871 r. w Drohobyczu. W r. akad. 1871/1872 studiował teologię w Wiedniu, ale po pierwszym roku przerwał studia ze względu na zdrowie. Od 17 IX 1872 r. był wikarym w Jaśle. W latach 1874–1888 był proboszczem w Tarnowcu k. Jasła, gdzie odnowił kościół i przyczynił się do ożywienia kultu statuy Najświętszej Maryi Panny słynącej łaskami. W ostatnich dwóch latach pobytu w Tarnowcu był wicedziekanem jasielskim. W 1888 r. objął parafię w Dobrzechowie k. Strzyżowa, gdzie kierował budową dużego kościoła. W obu parafiach w ramach pracy duszpasterskiej starał się objąć nauczaniem religii wszystkie dzieci, a nadto inspirowany wskazaniem papieża Leona XIII rozwijał działalność społeczną, zmierzającą do podniesienia umysłowego i materialnego poziomu wsi przez zachęcanie do zakładania szkół ludowych,

kółek rolniczych, sklepów, ochotniczych straży pożarnych, kas Stefczyka. Dzięki temu należał do licznej wówczas grupy księży społeczników. Największy jednak rozgłos zdobyły mu głoszone w różnych miejscach kazania, które od 1887 r. zaczął także publikować w czasopiśmie oraz dziełach samoistnych. Ze względu na jasny wykład oraz doskonałą znajomość środowiska wiejskiego, z jego kazań korzystali kapłani polscy na Śląsku, Pomorzu, w Ameryce, a także księża ukraińscy.

W grudniu 1894 r. z wyborów uzupełniających z kurii gmin wiejskich, z okręgu Rzeszów – Kolbuszowa wszedł do Rady Państwa w Wiedniu. Mandat poselski sprawował do 1900 r., ale poważniejszej roli w parlamencie nie odegrał. W 1897 r. został wybrany do Rady Powiatowej w Rzeszowie. W 1896 r. został mianowany kanonikiem honorowym kapituły przemyskiej, a w kwietniu 1899 r. z inicjatywy bp. Łukasza Soleckiego otrzymał w niej kanonię gremialną. W 1899 r. po odejściu z Uniwersytetu Jagiellońskiego ks. Józefa Pelczara, Wydział Teologiczny tegoż Uniwersytetu oferował Fischerowi katedrę teologii pastoralnej, ale jej nie przyjął. W 1901 r. na prośbę biskupa ordynariusza przemyskiego Pelczara został mianowany biskupem tytularnym melleńskim i sufraganiem przemyskim, prekonizowany 15 kwietnia, konsekrowany 19 maja t.r. i zaraz został mianowany wikariuszem generalnym i oficjałem, w kapitule zaś przeszedł na urząd prepozyta. Po śmierci bp. Pelczara, w okresie wakansu od marca do listopada 1904 r., rządził diecezją jako wikariusz kapitulny. Od 1901 r. był rektorem bractwa Bonus Pastor.

Jako współpracownik biskupów Pelczara i Anatola Nowaka z zamiłowaniem zajmował się wizytowaniem diecezji. Chcąc dotrzeć do wszystkich Polaków w parafiach, odprowadzał dla nich nabożeństwa także w cerkwiach greckokatolickich, za zgodą władz cerkiewnych. Z Ukraińcami utrzymywał zresztą serdeczne stosunki. W czasie dwukrotnego oblężenia Przemyśla w latach 1914–1915 przebywał w mieście i występował w obronie interesów ludności cywilnej u władz wojskowych, a po masakrze grupy Ukraińców oskarżonych o nielojalność wobec Austrii, publicznie napiętnował zbrodnię. W Przemyślu należał do kilku organizacji oświatowo-kulturalnych m.in. TSL i Towarzystwa Przyjaciół Nauk.

Owocem działalności pisarskiej, którą kultywował także w okresie swego biskupstwa, były także niektóre prace o charakterze naukowym. Ponadto, w prasie kościelnej i regionalnej ogłaszał artykuły głównie o treści religijnej. Talent kaznodziejski, pogoda ducha i zdrowa pobożność zjednały mu powszechną życzliwość u współczesnych. Zmarł 21 IX 1931 r. i pochowany został obok bp. Pelczara w podziemiach kaplicy NMP pojezuickiego kościoła, którego był rektorem.